

UCHWAŁA NR XXX/210/2026
RADY MIASTA ŚWIERADÓW-ZDRÓJ

z dnia 24 lutego 2026 roku

W SPRAWIE POMNIKÓW PRZYRODY NA TERENIE GMINY ŚWIERADÓW-ZDRÓJ

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), art. 4, art. 44 ust. 2 i art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 poz. 13) oraz art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. z 2009 r. nr 92 poz. 753), oraz w związku z § 2 ust. 1, § 2 ust. 2 pkt 6, § 5 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz. U. z 2012 r. poz. 1080) w celu dostosowania aktu prawa miejscowego do obecnego stanu prawnego oraz po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu, uchwala się co następuje:

§ 1

1. Ustala się, że na terenie Gminy Świeradów-Zdrój pomnikiem przyrody jest:
 - 1) drzewo gatunku: Klon jawor, obwód: 289 cm, znajdujące się w Czerniawie-Zdrój na terenie pasa zieleni nadrzecznej przy ul. Sanatoryjnej, ok. 25 m od narożnika budynku nr 48 (Kod Inspire: PL.ZIPOP.1393.PP.0210021.1990) – karta pomnika przyrody nr 1 (załącznik nr 1 do uchwały), pozycja nr 23 w tabeli załącznika nr 1 Rozporządzenia Wojewody Jeleniogórskiego nr 18/93 z dnia 3 kwietnia 1993 r.
 - 2) drzewo gatunku: Klon pospolity, obwód: 441 cm, znajdujące się w Czerniawie-Zdrój przy ul. Sanatoryjnej 48 (Kod Inspire: PL.ZIPOP.1393.PP.0210021.1989) - karta pomnika przyrody nr 2 (załącznik nr 1 do uchwały), pozycja nr 29 w tabeli załącznika nr 1 Rozporządzenia Wojewody Jeleniogórskiego nr 18/93 z dnia 3 kwietnia 1993 r.
 - 3) drzewo gatunku: Buk pospolity, obwód: 351 cm, znajdujące się w Czerniawie-Zdrój przy ul. Górzystej, ok. 90 m od skrzyżowania z ulicą Spadziłą, po prawej stronie (Kod Inspire: PL.ZIPOP.1393.PP.0210021.1988) – karta pomnika przyrody nr 3 (załącznik nr 1 do uchwały), pozycja nr 24 w tabeli załącznika nr 1 Rozporządzenia Wojewody Jeleniogórskiego nr 18/93 z dnia 3 kwietnia 1993 r.
 - 4) drzewo gatunku: Buk pospolity, obwód: 536 cm, znajdujące się w Świeradowie-Zdrój przy ul. Bocznej, na wysokości posesji nr 4, zrośnięty z Dębem szypułkowym (także pomnikiem) (Kod Inspire: PL.ZIPOP.1393.PP.0210021.1987) – karta pomnika przyrody nr 4 (załącznik nr 1 do uchwały), pozycja nr 22 w tabeli załącznika nr 1 Rozporządzenia Wojewody Jeleniogórskiego nr 18/93 z dnia 3 kwietnia 1993 r.
 - 5) drzewo gatunku: Dąb szypułkowy, obwód: 381 cm, znajdujące się w Świeradowie-Zdrój przy ul. Bocznej, na wysokości posesji nr 4, zrośnięty z Bukiem pospolitym (także pomnikiem), (Kod Inspire: PL.ZIPOP.1393.PP.0210021.1986) – karta pomnika przyrody nr 5 (załącznik nr 1 do uchwały), pozycja nr 21 w tabeli załącznika nr 1 Rozporządzenia Wojewody Jeleniogórskiego nr 18/93 z dnia 3 kwietnia 1993 r.
 - 6) drzewo gatunku: Buk pospolity obwód: 463 cm, znajdujący się w Świeradowie-Zdrój przy ul. Sienkiewicza, naprzeciwko posesji nr 6 (Kod Inspire: PL.ZIPOP.1393.PP.0210021.1985) – karta pomnika przyrody nr 6 (załącznik nr 1 do uchwały), pozycja nr 20 w tabeli załącznika nr 1 Rozporządzenia Wojewody Jeleniogórskiego nr 18/93 z dnia 3 kwietnia 1993 r.
2. Szczegółowe dane dotyczące pomników przyrody znajdujących na terenie gminy Świeradów-Zdrój określa załącznik nr 1 do niniejszej uchwały – karta pomnika przyrody (1-6), stanowiący integralną część uchwały.

§ 2

1. W stosunku do pomników przyrody, o których mowa w § 1 ust. 1 uchwały wprowadza się następujące zakazy:
 - 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
 - 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
 - 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
 - 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
 - 5) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
 - 6) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
 - 7) umieszczania tablic reklamowych.
2. W stosunku do pomników przyrody, o których mowa w § 1 ust. 1, w ramach ochrony czynnej, ustala się:
 - 1) ochronę strefy korzeniowej drzewa, obejmującą rzut zasięgu korony drzewa powiększony o 3 m. W strefie tej zakazuje się rozkopywania, nadsypywania, przekształcania powierzchni gruntu w tym posadowienia obiektów budowlanych i infrastruktury technicznej (w tym nawierzchni ciągów pieszo jezdnych i parkingów).
3. W ramach ochrony czynnej dopuszcza się:
 - 1) możliwość wykonywania cięć w koronie drzewa i stosowania innych metod zabezpieczania i ochrony drzewa.
 - 2) w wyjątkowych sytuacjach – gdy brak jest rozwiązań alternatywnych, dopuszcza się możliwość ingerencji w ochronę strefy korzeniowej, o której mowa w ust. 2 pkt 1.
4. Zabiegi pielęgnacyjne należy wykonywać zgodnie z aktualną wiedzą dendrologiczną, zasadami chirurgii drzew oraz dobrymi praktykami arborystycznymi, w sposób zapewniający zachowanie statyki i żywotności drzewa oraz zapewniający realizację celu ochrony, o jakim mowa w § 3.

W ramach ochrony czynnej o której mowa w ust. 3 dopuszcza się wykonywanie prac na drzewie i w jego otoczeniu wyłącznie w oparciu o arborystyczne standardy branżowe np.: Europejski standard wiązań i innych wzmocnień drzew (2022) - EAS 02:2022; Europejski standard cięć drzew (2021) - EAS 01:2021; European Tree Protection Standard (2025) - EAS 06:2025; Standard cięcia i pielęgnacji drzew. Fundacja EkoRozwoju, Wrocław 2021, Standard ochrony drzew i innych form zieleni w procesie inwestycyjnym, Fundacja EkoRozwoju, Wrocław 2021.

§ 3

Ustala się, że szczególnym celem ochrony pomników przyrody o których mowa w § 1 ust. 1, jest zachowanie wartości przyrodniczej, kulturowej, krajobrazowej, historycznej i naukowej, a także szczególnych cech osobniczych takich jak rozmiar i wiek danego osobnika.

§ 4

Każdemu pomnikowi przyrody nadaje się nazwę tożsamą z jego nazwą gatunkową. Powyższe dane oraz położenie pomnika przyrody zawarto w „kartach pomnika przyrody” stanowiących załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 5

Nadzór nad pomnikiem przyrody, o którym mowa w § 1 ust. 1, sprawuje Burmistrz Świeradowa-Zdrój.

§ 6

Formy ochrony przyrody wskazane w § 1 ust. 1 nie są objęte ochroną na podstawie prawa międzynarodowego.

§ 7

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Świeradowa-Zdrój.

§ 8

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

§ 9

I. Niniejsza uchwała poprzedzona była:

- 1) Rozporządzeniem Wojewody Jeleniogórskiego nr 18/93 z dnia 3 kwietnia 1993 r. (poz. 84) na terenie województwa jeleniogórskiego.
- 2) Zarządzeniem nr 45 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 16 marca 1999 r. w sprawie ustalenia wykazu aktów prawa miejscowego wydanych przez dotychczasowych wojewodów jeleniogórskiego, legnickiego, wałbrzyskiego i wrocławskiego (Dz. Urz. z 1999 r. Nr 6, poz. 208).
2. Na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 99, poz. 826 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) traci moc:
- 1) Rozporządzenie Wojewody Jeleniogórskiego nr 18/93 z dnia 3 kwietnia 1993 r. (poz. 84) na terenie województwa jeleniogórskiego [...] w części dotyczącej pomników przyrody położonych na terenie Gminy Miejskiej Świeradów-Zdrój.
- 2) Zarządzenie nr 45 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 16 marca 1999 r. w sprawie ustalenia wykazu aktów prawa miejscowego wydanych przez dotychczasowych wojewodów jeleniogórskiego, legnickiego, wałbrzyskiego i wrocławskiego (Dz. Urz. z 1999 r. Nr 6, poz. 208).

Załączniki:

Zał. nr 1 – Karta pomnika przyrody (nr 1-6).

Przewodniczący Rady Miasta

Świeradów-Zdrój

Lubomir Leszczyński

UZASADNIENIE

W dniu 26.04.2025 r. do Rady Miejskiej w Świeradowie – Zdrój wniesiono petycję w sprawie aktualizacji prawa miejscowego w sprawie pomników przyrody¹.

Przeprowadzono analizę form ochrony przyrody – pomników przyrody znajdujących się na terenie Gminy Świeradów – Zdrój, jak poniżej.

Rozporządzeniem Wojewody Jeleniogórskiego nr 18/93 z dnia 3 kwietnia 1993 r. (poz. 84)² na terenie województwa jeleniogórskiego uznano za pomniki przyrody drzewa wskazane w załączniku nr 1. Na obszarze jednostki administracyjnej IV UM Świeradów-Zdrój ustanowiono 10 drzew (pozycje 20 – 29).

IV. UM ŚWIERADÓW ZDR.							
20. Świeradów Zdr.	Buk Pospolity FAGUS SILVATICA L.	380	Skarb Państwa	Fundusz Wczasów Pracowniczych Szkłarska Poręba	Świeradów Zdr. ul. Sienkiewicza dz. 14 am 9 obr. IV	230	444
21. Świeradów Zdr.	Dąb Szypułkowy (dwupienny) QUERCUS ROBUR	310	Skarb Państwa	Nadleśnictwo Świeradów Zdr.	Świeradów Zdr. ul. 11 Listopada 1 dz. 28 am 3 obr. 5	231	445
22. Świeradów Zdr.	Buk Pospolity FAGUS SILVATICA L.	340	Skarb Państwa	Nadleśnictwo Świeradów Zdr.	Świeradów Zdr. ul. 11 Listopada 1 dz. 28 am 3 obr. 5	232	446
23. Świeradów Zdr. -Czerniawa	Klon Jawor ACER PSEUDOPLA- TANUS	267	Skarb Państwa	Uzdrowisko Świer. -Czerniawa	Czerniawa Zdr. ul. Górzysta dz. 34 am 2 obr. II	235	447
24. Świeradów Zdr. -Czerniawa	Buk Pospolity FAGUS SILVATICA L.	305	Skarb Państwa	Uzdrowisko Świer. -Czerniawa	Czerniawa Zdr. ul. Górzysta 2 dz. 1 am 8 obr. II	233	448
25. Świeradów Zdr. -Czerniawa	Lipa Drobnolistna TILIA CORDATA MILL.	350	Skarb Państwa	Uzdrowisko Świer. -Czerniawa	Czerniawa Zdr. ul. Zdrojowa 2 dz. 37 am 2 obr. II	237	449
26. Świeradów Zdr. -Czerniawa	Lipa Drobnolistna TILIA CORDATA MILL.	395	Skarb Państwa	Uzdrowisko Świer. -Czerniawa	Czerniawa Zdr. ul. Sanatoryjna 45 dz. 34 am 2 obr. II	238	450
27. Świeradów Zdr. -Czerniawa	Klon Jawor ACER PSEUDOPLA- TANUS L.	350	Skarb Państwa	Uzdrowisko Świer. -Czerniawa	Czerniawa Zdr. ul. Zdrojowa 2 dz. 19 am 2 obr. II	234	451
28. Świeradów Zdr. -Czerniawa	Buk Pospolity FAGUS SILVATICA L.	380	Skarb Państwa	Uzdrowisko Świer. -Czerniawa	Czerniawa Zdr. ul. Iżerska 6 dz. 18 am 7 obr. II	236	452
29. Świeradów Zdr. -Czerniawa	Klon Pospolity ACER PLATANOIDES L.	370	Skarb Państwa	Uzdrowisko Świer. -Czerniawa	Czerniawa Zdr. ul. Sanatoryjna 48 dz. 19 am 2 obr. II	239	453

Rysunek 1 - Wyciąg z załącznika nr 1 Rozporządzenia Wojewody Jeleniogórskiego nr 18/93 z dnia 3 kwietnia 1993 r.

Zarządzeniem nr 45 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 16 marca 1999 r. w sprawie ustalenia wykazu aktów prawa miejscowego wydanych przez dotychczasowych wojewodów jeleniogórskiego, legnickiego, wałbrzyskiego i wrocławskiego³ nadal obowiązujących na obszarze Województwa Dolnośląskiego, ustalono wykaz aktów prawa miejscowego nadal obowiązujących na obszarze Województwa Dolnośląskiego. W pozycji 6 tego wykazu wskazano Rozporządzenie Wojewody Jeleniogórskiego nr 18/93 z dnia 3 kwietnia 1993 r. jako nadal obowiązujące.

¹ <https://bip.swieradowzdroj.pl/attachments/23630/download>.

² <https://jbc.jelenia-gora.pl/Content/42721/nr13.pdf>

³ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewparkkrajobrazowy.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.PK.142> , pozycja nr 3

Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody pomniki przyrody ustanowione Rozporządzeniem Wojewody Jeleniogórskiego nr 18/93 z dnia 3 kwietnia 1993 r. znajdujące się na obszarze Gminy Świeradów-Zdrój nadal pozostają pomnikami przyrody.

Zgodnie z Uchwałą Nr XLV/236/2008 Rady Miasta w Świeradowie- Zdroju z dnia 30 grudnia 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świeradów- Zdrój⁴, w pkt 4.1 OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH - Pomniki przyrody ożywionej, wskazano, że „[...] W mieście znajduje się obecnie 8 drzew chronionych prawem jako pomniki przyrody ożywionej [...]” wskazanych w tabeli nr 5 - Zestawienie pomników przyrody ożywionej:

L p	Charakterystyka obiektu	Położenie	Nr decyzji
1.	Buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i> L. Obw. 380 cm 3	Ulica Sienkiewicza naprzeciw dworca PKS i posesji nr 6	Rozporządzenie nr18/93 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 3 kwietnia 1993 r. (Dz. Urz. Woj. Jelen. Nr 13 poz. 84 z dnia 19 kwietnia 1993 r.)
2.	Buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i> L. Obw. 340 cm	Ulica Boczna 4, 10m od części narożnej osady Nadleśnictwa Świeradów	
3.	Buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i> L. Obw. 305 cm	Czerniawa ul. Górzysta — 100m od budynku szpitala uzdrowskiego AM we Wrocławiu Dom Zdrojowy”	
4.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> L. Obw. 310cm	Ulica Boczna 4, 10m od części narożnej osady Nadleśnictwa Świeradów;	
5.	Mon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i> L. Obw. 267 cm	Czerniawa ul. Sanatoryjna nad potokiem na skwerze — 30m od budynku szpitala. uzdrowskiego AM we Wrocławiu Dom Zdrojowy”;	
6.	Klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i> L. Obw 370 cm	Czerniawa ul. Sanatoryjna 10m od ulicy na skarpie naprzeciw budynku nr 45;	
7.	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> Mill. Obw. 350 cm	Czerniawa ul. Izerska 50m od budynku szpitala uzdrowskiego AM we Wrocławiu Zameczek” „ na placu zabaw dla dzieci;	
8.	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> Mul. Obw. 395 cm	Czerniawa ul. Sanatoryjna 45, 2m od części narożnej budynku	

Uchwałą NR LV/266/2014 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 29 stycznia 2014 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody – drzewa pomnika przyrody (Dz. Woj. Dolno. Poz. 578), z uwagi na zły stan zdrowotny, utratę wartości przyrodniczych oraz konieczność zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia (zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego w obrębie posesji przy ul. Sanatoryjnej 45) zniesiono status pomnika przyrody z jednego drzewa - Lipy drobnolistnej (*Tilia cordata* Mill.) o obwodzie pnia na wysokości 130 cm – 425 cm, rosnącej na terenie gminnej posesji przy ulicy

⁴ file:///C:/Users/mariusz.krynicky/Downloads/XLV-236-2008-2.pdf

Sanatoryjnej 45, stanowiącej działkę nr 31/2 arkusz mapy 2 obręb 2 , objętej ochroną na mocy rozporządzenia nr 18/93 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 3 kwietnia 1983 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Jeleniogórskiego nr 13 poz. 84 z dnia 19.04.1993 r.) pozycja nr 2107⁵.

Uchwałą NR LXXXVII/520/2024 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 25 kwietnia 2024 r. w sprawie przyjęcia „Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Świeradów-Zdrój na lata 2023 - 2026” (Dz. Urz. Woj. Doln. Poz. 3002)⁶ „[...] Na terenie miasta Świeradów rośnie 9 pomników przyrody, wg stanu na dzień 15.03.2019 r. (wczesna wiosna) zachowało się 6 drzew objętych ochroną w randze pomnika przyrody:

1. Buk pospolity (*Fagus sylvatica* L.) - położony przy ul. Sienkiewicza, naprzeciwko posesji nr 6. Wiek – 150 lat, pierśnica 460 cm. Numer rejestru: 444.
2. Dąb szypułkowy (*Quercus robur* L.) - położony przy ul. Bocznej 4, przy myjni – zrosnięty z bukiem pospolitym. Wiek 120-150 lat, pierśnica 383 cm. Numer rejestru: 445.
3. Buk pospolity (*Fagus sylvatica* L.) - przy ul. Bocznej 4, przy myjni – zrosnięty z dębem szypułkowym. Wiek 120 – 150 lat, pierśnica 590 cm. Numer rejestru: 446.
4. Klon Jawor (*Acer pseudoplatanus* L.) - położona w Czerniawie-Zdroju, przy ul. Sanatoryjnej 54, 2m od części narożnej budynku. Wiek 150 lat, pierśnica 437 cm. Numer rejestru: 450.
5. Lipa drobnolistna (*Tilia cordata* T Mill.) - znajdujący się w Czerniawie-Zdroju przy ul. Górzystej, wiek 100 lat. Pierśnica 435 cm. Numer rejestru 452.
6. Klon jawor (*Acer pseudoplatanus* L.) - znajdujący się w Czerniawie-Zdroju przy ul. Sanatoryjnej, naprzeciw budynku nr 45, wiek 100 lat. Pierśnica 424 cm. Numer rejestru 453

Z doniesień medialnych – lwówecki.info⁷ wynika, że „[...] w Świeradowie-Zdroju znajduje się sześć drzew, które uzyskały status pomników przyrody. Jak podaje świeradowski magistrat zgodnie ze stanem na wiosnę 2019 roku były to:

- Buk pospolity (*Fagus sylvatica* L.) – położony przy ul. Sienkiewicza, naprzeciwko posesji nr 6. Wiek – 150 lat, pierśnica 460 cm.
- 2. Dąb szypułkowy (*Quercus robur* L.) – położony przy ul. Bocznej 4, przy myjni – zrosnięty z bukiem pospolitym. Wiek 120-150 lat, pierśnica 383 cm.
- 3. Buk pospolity (*Fagus sylvatica* L.) – przy ul. Bocznej 4, przy myjni – zrosnięty z dębem szypułkowym. Wiek 120 – 150 lat, pierśnica 590 cm.
- 4. Klon Jawor (*Acer pseudoplatanus* L.) – położona w Czerniawie- Zdroju, przy ul. Sanatoryjnej 54, 2m od części narożnej budynku. Wiek 150 lat, pierśnica 437 cm.
- 5. Lipa drobnolistna (*Tilia cordata* T Mill.) – znajdujący się w Czerniawie- Zdroju przy ul. Górzystej, wiek 100 lat. Pierśnica 435 cm.
- 6. Klon jawor (*Acer pseudoplatanus* L.) – znajdujący się w Czerniawie- Zdroju przy ul. Sanatoryjnej, naprzeciw budynku nr 45, wiek 100 lat. Pierśnica 424 cm.

[...] Wichura, jaka przeszła w czwartek, 17 października 2024 roku nad Świeradowem- Zdrój poczyniła olbrzymie zniszczenia [...] Silny podmuch wiatru złamał konar około 100- letniej lipy drobnolistnej rosnącej w Czerniawie- Zdroju, przy ulicy Górzystej. Reszta drzewa była na tyle osłabiona i pochylona, iż strażacy ze względów bezpieczeństwa musieli całkowicie wyciąć drzewo [...].

⁵ file:///C:/Users/mariusz.krynicky/Downloads/akt-17.pdf

⁶ https://edzienniki.duw.pl/eli/POL_WOJ_DS/2024/3002/ogl/pol/pdf

⁷ <https://lwowecki.info/miasto-stracilo-jeden-z-pomnikow-przyrody/>

Na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Świeradowie Zdrój⁸ wskazano, że „[...] W mieście znajduje się 6 drzew objętych ochroną w randze pomnika przyrody:

1. **Buk pospolity** (*Fagus sylvatica* L.) - położony przy ul. Sienkiewicza, naprzeciwko posesji nr 6. Wiek – 150 lat, pierśnica 460 cm. Numer rejestru: 444.
2. **Dąb szypułkowy** (*Quercus robur* L.) - położony przy ul. Bocznej 4, przy myjni – zrosnięty z bukiem pospolitym. Wiek 120-150 lat, pierśnica 383 cm. Numer rejestru: 445.
3. **Buk pospolity** (*Fagus sylvatica* L.) - przy ul. Bocznej 4, przy myjni – zrosnięty z dębem szypułkowym. Wiek 120 – 150 lat, pierśnica 590 cm. Numer rejestru: 446.
4. **Klon Jawor** (*Acer pseudoplatanus* L.) - położona w Czerniawie-Zdroju, przy ul. Sanatoryjnej 54, 2m od części narożnej budynku. Wiek 150 lat, pierśnica 437 cm. Numer rejestru: 450.
5. **Lipa drobnolistna** (*Tilia cordata* T Mill.) - znajdujący się w Czerniawie-Zdroju przy ul. Górzystej, wiek 100 lat. Pierśnica 435 cm. Numer rejestru 452.
6. **Klon jawor** (*Acer pseudoplatanum* L.) - znajdujący się w Czerniawie-Zdroju przy ul. Sanatoryjnej, naprzeciw budynku nr 45, wiek 100 lat. Pierśnica 424 cm. Numer rejestru 453.

Stan faktyczny na dzień 15.03.2019 r. (wczesna wiosna) [...]”

Jak wynika z powyższego pozostało 5 drzew pomnikowych. Jednak weryfikacja terenowa (przeprowadzona w sierpniu / wrześniu) wskazała, że na terenie Gminy Świeradów-Zdrój znajduje się 6 drzew pomnikowych wskazanych w Rozporządzeniu Wojewody Jeleniogórskiego nr 18/93 z dnia 3 kwietnia 1993 r.

Reasumując: w Rozporządzeniu Wojewody Jeleniogórskiego nr 18/93 z dnia 3 kwietnia 1993 r., w załączniku nr 1 wskazano, że na obszarze jednostki administracyjnej IV UM Świeradów-Zdrój ustanowiono 10 drzew (pozycje 20 – 29) stanowiących pomnik przyrody. Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody na terenie Gminy Świeradów-Zdrój znajduje się 7 drzew stanowiących pomnik przyrody. Według danych z Urzędu Miasta (wykluczając pozycję 5 ww. zestawienia – Lipa drobnolistna która uległa złomowi i usunięciu przez straż pożarną) na terenie Gminy Świeradów Zdrój znajduje się 5 drzew stanowiących pomnik przyrody. Natomiast weryfikacja terenowa potwierdziła istnienie 6 drzew stanowiących pomnik przyrody. Ponadto zarówno w Uchwale NR LV/266/2014 RADY MIASTA ŚWIERADÓW-ZDRÓJ z dnia 29 stycznia 2014 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody – drzewa pomnika przyrody jak również w wykazie pomników przyrody Gminy Świeradów Zdrój (na stronie internetowej Urzędu Miejskiego) błędnie wskazano numer rejestru drzew dla części pomników przyrody (numer rejestru „PP” Rozporządzenia Wojewody Jeleniogórskiego nr 18/93 z dnia 3 kwietnia 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa jeleniogórskiego), a w jednym przypadku błędnie wskazano gatunek drzewa jako klon jawor (w rzeczywistości klon zwyczajny).

Z uwagi na ww. rozbieżności i zmiany w przepisach prawa, dane dotyczące lokalnych form ochrony przyrody wymagają doprecyzowania lub korekty – dostosowania ich do istniejących przepisów prawa i zgodności ze stanem rzeczywistym.

Wyniki kontroli Najwyższej Izby Kontroli KSI.410.003.00.2017 (Nr ewid. 197/2017/P/17/049/KSI) dotyczące Lokalnych Form Ochrony Przyrody⁹ wskazały, że we wszystkich kontrolowanych gminach występują lokalne formy ochrony przyrody ustanowione na podstawie aktów prawa miejscowego wydanych przez inne niż rada gminy organy, które nie spełniały aktualnie obowiązujących wymogów i zawierają nieaktualne dane. Mimo to nie podejmowano działań w celu wydania przez rady gmin

⁸ <https://swieradowzdroj.pl/arttykul/2032/pomniki-przyrody>

⁹ <https://www.nik.gov.pl/plik/id,17223,vp,19790.pdf>

uchwał dostosowujących akty prawa miejscowego dotyczących form ochrony przyrody do obecnego stanu prawnego i faktycznego.

NIK skierował wnioski do wójtów, burmistrzów, prezydentów miast o¹⁰:

1. Dokonanie przeglądu stanu lokalnych form ochrony przyrody oraz ustalenie niezbędnych potrzeb dla ich zabezpieczenia;
2. podjęcie działań dla zgodnego z przepisami prawa i stanem faktycznym uregulowania w aktach prawa miejscowego funkcjonowania lokalnych form ochrony przyrody;
3. prawidłowe oznakowanie chronionych obiektów;
4. właściwe i spójne prezentowanie danych o chronionych obiektach oraz sposobach ich ochrony w różnych dokumentach strategicznych gminy

Zgodnie z art. 113 ust. 4 oraz art. 114 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody organ, który utworzył lub ustanowił formę ochrony przyrody, przesyła Generalnemu i Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, informacje o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz.U. z 2012 r. poz. 1080), równocześnie dokonując wpisu tych informacji do centralnego rejestru form ochrony przyrody. Jako że w ww. Rozporządzeniu Ministra Środowiska wskazano wymagane dane, które nie są zawarte w Rozporządzeniu Wojewody Jeleniogórskiego nr 18/93 z dnia 3 kwietnia 1993 r., dane te należy uzupełnić. W Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody również brak jest wymaganych danych w odniesieniu do pomników przyrody znajdujących się na terenie Gminy Świeradów-Zdrój.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody uchwała rady gminy określa nazwę danego obiektu, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu (wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1). Natomiast zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody w centralnym rejestrze form ochrony przyrody gromadzone są następujące ogólne informacje zawierające:

- 1) wskazanie formy ochrony przyrody;
- 2) nazwę formy ochrony przyrody;
- 3) datę utworzenia, ustanowienia albo wyznaczenia formy ochrony przyrody;
- 4) tytuł aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu albo wyznaczeniu formy ochrony przyrody wraz ze wskazaniem miejsca jego ogłoszenia;
- 5) tytuły innych istniejących aktów prawnych dotyczących utworzonej, ustanowionej albo wyznaczonej formy ochrony przyrody, wraz ze wskazaniem miejsca ich ogłoszenia
- 6) opis tekstowy jego położenia;
- 7) wskazanie współrzędnych geodezyjnych położenia pomnika przyrody, oddzielnie dla każdego obiektu tworzącego pomnik, w państwowym systemie odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2024 r. [poz. 1151](#)), lub w układzie Światowego Systemu Geodezyjnego (WGS 84), z dokładnością odpowiadającą prowadzonej na danym terenie mapie zasadniczej lub mapie numerycznej terenów zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, zwanej dalej „leśną mapą numeryczną”;
- 8) opis jego położenia, z wykorzystaniem baz danych, o których mowa w art. 4 ust. 1a i 1b ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne, albo leśnej mapy numerycznej;
- 9) nazwę sprawującego nadzór nad formą ochrony przyrody;
- 10) informację o objęciu całości formy ochrony przyrody albo jej części ochroną na podstawie prawa międzynarodowego, jeżeli została objęta, tytuł umowy międzynarodowej lub programu, na których podstawie została objęta.

Rejestr zawiera również informacje szczegółowe dla pomnika przyrody:

¹⁰ <https://www.nik.gov.pl/najnowsze-informacje-o-wynikach-kontroli/lokalne-formy-ochrony-przyrody.html>

- 1) wskazanie pomnika przyrody, zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy,
- 2) określenie gatunku drzewa z podaniem nazwy polskiej i łacińskiej, wysokości i pierśnicy oraz opis wartości przyrodniczej,
- 3) geometryczne granice formy ochrony przyrody.

Zgodnie z rekomendacjami Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „[...] w sprawie [...] uchwał rad gmin dotyczących pomników przyrody [...]”¹¹ W celu ujednolicenia zawartości merytorycznej, technicznej i redakcyjnej tworzonych aktów prawa dotyczących FOP oraz wychodząc naprzeciw potrzebie udostępniania informacji o środowisku, gromadzenia i analizy geograficznej informacji przestrzennej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz. U. poz. 1080), zarekomendowano stosowanie zasad dotyczących sposobu redagowania treści aktu prawa miejscowego i jego zawartości.

Zgodnie z tymi rekomendacjami (na mocy art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw, w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. z 2009 r. nr 92 poz. 753), akty prawa miejscowego wydane przed tą datą zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez sejmiki województwa i rady gmin. Oznacza to, iż np. rozporządzenie wojewody ustanawiające pomnik przyrody zachowuje moc do momentu wydania uchwały rady gminy „w sprawie” lub znoszącej pomnik. Rada Gminy powinna podjąć uchwałę, która będzie zawierała wszystkie wymagane i zgodne z Ustawą elementy oraz odniesienie do aktu poprzedzającego w treści aktu prawa miejscowego.

Wobec powyższego przygotowano projekt uchwały, który uzupełnia brakujące informacje i dostosowuje zakres danych (w tym ilość i gatunki drzew) dotyczących pomników przyrody znajdujących się na terenie Gminy Świeradów-Zdrój do istniejących przepisów prawa (oraz do stanu zgodnego z przeprowadzoną weryfikacją w terenie). Szczegółowe dane dotyczące pomników przyrody zostały wskazane w kartach pomnika przyrody stanowiących załącznik nr 1 do projektu uchwały.

Podjęcie niniejszej uchwały nie wprowadza nowych pomników przyrody ani nie znosi tej formy ochrony przyrody, lecz ma charakter wyłącznie techniczny i porządkowy, dostosowując się do obowiązujących przepisów prawa o pomnikach przyrody.

Projekty uchwał, o ustanowienie oraz zniesienie pomnika przyrody, wymagają uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Mimo że uchwała nie znosi ani nie powołuje pomnika przyrody, to zawarte w niej dane odnoszą się do ustanowionych pomników przyrody i ich dotyczą. Dlatego też, dla zapewnienia przejrzystości procesu uchwalenia aktu stanowiącego prawo miejscowe, z ostrożności procesowej projekt uchwały przesłano do uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Projekt uchwały odpowiada na pkt 1 petycji z dnia 26.04.2025 r. do Rady Miejskiej w Świeradowie – Zdrój w sprawie aktualizacji prawa miejscowego w sprawie pomników przyrody.

Wskazane w pkt 2 ww. petycji obowiązki nie zostały uwzględnione w niniejszym projekcie uchwały. Dotyczą one nałożenia obowiązków nie wynikających z przepisów regulujących uchwały rad gmin / miast dot. pomników przyrody, a co za tym idzie nie dotyczą niniejszej uchwały w sprawie pomnika przyrody. Zagadnienie to powinno być rozpatrzone odrębnie. Wskazane w uzasadnieniu petycji wyjaśnienie nie odnosi się do zakresu niniejszego projektu uchwały. Również mimo odwołania się do ustawy prawo ochrony środowiska i gminnego programu ochrony środowiska, wskazane procedury corocznego informowania Rady Miejskiej o stanie pomników przyrody nie znajdują odzwierciedlenia w ww. aktach prawa. Pomimo tego, wniosek ten może zostać rozpatrzony pozytywnie w odrębnej sprawie i obowiązek corocznej kontroli może zostać nałożony jako uchwała nie stanowiąca prawa

¹¹ <https://www.gov.pl/web/gdos/wytyczne-i-poradniki2>

miejscowego lub jako polecenie wdrożenia corocznej kontroli przez odpowiednią komórkę organizacyjną Urzędu Miasta.